

SPOTPRENTEN UIT DE PERIODE VAN DE EERSTE WERELDOORLOG

De Nieuwe Amsterdammer werd begin 1915 door Henri Wiessing opgericht, nadat zijn positie als redacteur bij De Amsterdammer (De Groene) ingenomen leek te gaan worden door een politiek redacteur die moest voorkomen dat de krant te links werd. Hoewel Wiessing meer in cultuur dan in politiek geïnteresseerd was, werd hij geboeid door de ontwikkelingen van het socialistische denken. Hij hield echter vast aan de onafhankelijkheid van de redactie.

In 1914 deed de Nederlandse regering het verzoek aan de nieuwsbladen om zelfcensuur toe te passen en om zich terughoudend op te stellen in hun berichtgeving, in verband met de neutraliteit van Nederland.

De Nieuwe Amsterdammer streefde objectieve berichtgeving na, waarbij anti-Duitse meningen niet vermeden werden, waarbij kritisch bericht werd over de binnenlandse politiek en scherpe analyses en satirisch commentaar op de oorlogvoerende landen gepubliceerd werden.

Wiessing wilde bij het publiek de ogen openen voor het oorlogsdrama, de vluchtelingen, de misstanden en de schaarste aan levensmiddelen in Nederland, en ook voor de machtspeletjes van regering en bedrijven.

Al in 1914 trok hij de jonge kunstenaar Piet van der Hem aan om wekelijks als losse bijlage bij de krant een spotprent op de politieke situatie te maken. In de loop van 1915 kwamen Jan Sluijters en later Willie Sluiter in dienst. Ze wisten op indringende en directe wijze de gruwelen van de oorlog in hun tekeningen neer te zetten, een oorlog die alle schoonheid en onschuld vernietigde. Ze berichtten met sarcastische en schokkende tekeningen over de gruwelen, de honger, de armoede, de distributie, de Russische revolutie en de aftakeling van Duitsland, over machtsmisbruik, politieke situaties in de wereld, de neutraliteit van Nederland en het profiterende Nederland.

Na 1917 kwam er vrij snel een einde aan De Nieuwe Amsterdammer, en eveneens aan de samenwerking. De Russische revolutie in maart 1917 veroorzaakte een breuk. Wiessing koos voor de revolutie van de Bolsjewieken, zoals in de eerste tijd daarna in enkele prenten tot uiting kwam. Jan Sluijters tekende nog tot in 1919 voor De Nieuwe Amsterdammer. Er is dan al geen geld meer voor losse prenten. De krant ging in 1920 ter ziele.

Er zijn dan meer dan 200 genummerde litho's gepubliceerd. Ze vormen een bijzonder en bitter verslag van de Eerste Wereldoorlog, waarbij geen onderwerp geschuwd lijkt te zijn.

Ze vormen een beeldverslag van de jaren 1914-1919.